

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 5.I 1966.

Vijeće: dr Melkior Erak, dr Ernest Vajić, prof.dr Čedo
Rajačić

Osiguranje tereta na željeznici - Zastara osigurateljeva
potraživanja prema željeznici - Zastarni rok iznosi go-
dinu dana, a računa se od dana kad je osiguratelj ispla-
tio osigurninu svom osiguraniku, imaocu prava iz ugovora
o prijevozu na željeznici

Tužitelj je osiguratelj koji je osiguraniku primaocu robe iz ugovora o prijevozu na željeznici isplatio osigurninu za štetu na robi koja je nastala tokom prijevoza. Tuženik je željezničko transportno poduzeće.

Medju strankama nije sporno da je šteta nastala zakašnjenjem isporuke. Sporno je da li je nastupila zastara tužbenog zahtjeva.

Tužitelj smatra da zastara nije nastupila jer da na nazočni slučaj treba primijeniti odredbu člana 17, stav 1 Zakona o zastari potraživanja, jer je isplatom štete od tužiteljeve strane nastao novi pravni odnos izmedju ovoga i tuženika, za koji počinje teći novi zastarni rok. U protivnom slučaju postoji opasnost da tužiteljev zahtjev ostane neostvaren, jer da rok od jedne godine često nije dovoljan za provođenje svih potrebnih radnja za ostvarenje regresnog zahtjeva. Osim toga sud nije uvažio da je ovo stajalište zauzeo Vrhovni privredni sud u svojoj presudi od 4.X 1963. P-453/63.

Drugostepeni sud je zauzeo stajalište da je nastupila zastara, i odbio tužbeni zahtjev.

Drugostepeni sud je tu presudu potvrdio iz ovih razloga:

Pogrešno je pravno stajalište žalbe u pravcu da je isplatom iznosa odštete nastao novi pravni odnos izmedju parničnih stranaka. U stvari je tužitelj na temelju zakonske cesije ili subrogacije ušao u pravni odnos koji je postojao izmedju primacca predmetne pošiljke i tuženika na temelju ugovora o prijevozu robe željeznicom. Zbog toga se na predmetni odnos izmedju parničnih stranaka ne mogu primijeniti odredbe Zakona o zastari potraživanja, nego se pitanje zastare nazočnog zahtjeva mora prosudjivati isključivo u smislu odredaba Zakona o prijevozu robe na željeznicama, jer je tužba podnesena nakon stupanja na snagu Zakona o

izmjenama i dopunama navedenog zakona /Sl.l.br.16/65/ i u smislu odredaba potonjeg Zakona.

Pitanje zastare regresnog zahtjeva kakav je nazočni regulirano je odredbom člana 7, stav 8. potonjeg Zakona, prema kojoj osiguravajući zavod ima pravo regresa prema željeznici i može taj zahtjev ostvariti u opsegu u kojem bi ga mogla ostvarivati stranka prema odredbama istoga zakona i u rokovima predviđenim istim zakonom, računajući od dana izvršene isplate. Ta odredba predviđa i objektivni zastarni rok od tri godine, računajući od dana od kojega počinje zastara u smislu odredbe člana 10. cit. zakona u kojem takav zahtjev zastaruje u svakom slučaju.

Prema tome zastara nazočnog zahtjeva počela je teći od dana izvršene isplate, tj. od 2.XII 1963. Kako je od toga dana pa do dana podnošenja nazočne tužbe, tj. do 27.VIII 1965, protekao navedeni jednogodišnji zastarni rok, to je prvostepeni sud iz navedenih razloga ispravno utvrdio da je nazočni regresni zahtjev zastario. Iz navedenih razloga ne dolazi do primjene trogodišnji zastarni rok iz člana 17, ili iz člana 19 Zakona o zastari potraživanja, a ne dolazi do primjene ni trogodišnji zastarni rok iz čl.7, stav 8 odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prijevozu željeznicama, jer taj rok kao objektivni dolazi do primjene samo onda ako zahtjev prema odredbi čl.10 cit. Zakona /računajući početak toka zastare od jedne godine od dana izvršene isplate/ n i j e z a s t a r i o .

Pravno stajalište Vrhovnog privrednog suda, na koje se poziva tužitelj u svojoj žalbi, ne može se primijeniti na nazočni slučaj s razloga jer je ovo pitanje nanovo regulirano odredbom čl.7 cit. Zakona, koju treba primijeniti na nazočni slučaj u smislu odredbe člana 41, stav 1 Zakona o zastari potraživanja /Sl.l.br.40/53/, koja se zbog svog načelnog karaktera primjenjuje i na druge propise kojima se regulira zastara.

M.S.

FRANCUSKI KASACIONI SUD

Presuda od 21.III 1966.

Cie La Métropole c/a Sté
W.H. Muller and Co.

Transportno osiguranje - Nadležnost suda - Stupanje osiguratelja u pravnu poziciju osiguranika - Za određivanje nadležnosti suda u sporu između osiguratelja koji je stupio u pravni položaj osiguranika i tuženika štetnika mjerodavni su